

SABOTATGE CIBERNÈTIC

No és cap secret que a mi m'agrada escriure. A més, mai no me n'he amagat, perquè considero que no n'hi ha por a avergonyir-se'n, encara que hi hagi controvèrsia sobre aquest punt. Però les coses són com són i val més deixar-les tal com estan, perquè es corre el perill d'endanyar-les.

El que ja no és tan conegut (no va més enllà del meu cercle d'amics i de parents) és que sóc un apassionat de les màquines. Jo penso que em ve de petit, de quan el meu pare importava d'Alemanya uns aparells fotogràfics de molta anomenada. Arribaven les trameses a la botiga paterna, molt ben embalades, i les càmeres sortien a la llum -la del nostre país, s'entén- resplendents, amb un aire majestuós que imposava. Almenys, a mi em produïen una gran impressió, sobretot pel desfici que inspiren les coses inabastables, prohibides. Perquè a mi, i a la resta de nens de la família, ens era interdit de tocar-les i gairebé d'acostar-nos-hi massa. "No són pròpies de criatures", ens deien els grans. "Les faríeu malbé."

Atribuir la meua afecció a un trauma infantil és una opinió personal que, de tota manera, no ho explica tot, perquè passar de nen a adult fins a arribar a vell tot conservant una dèria fixa deu obeir a causes molt profundes. Vull dir que les màquines de tota mena (menys les dels dentistes i alguna altra) m'han atret sempre i quan s'ha escaigut han figurat fortament lligades a la meua feina. Això afecta, també, la meua vocació, relacionant-ho amb les màquines d'escriure. N'he tingudes de models variadíssims, les unes millors que les altres -cosa natural i potser convenient-, però he de dir que me les he estimades totes. Com sol passar amb aquells enamorats de l'amor que s'enamoren de totes les dones.

Un cop feta aquesta declaració, ningú no trobarà estrany que tan bon punt vaig tenir notícia que ja eren a la venda uns ordinadors amb impressora i processador de textos m'entrés el neguit de comprar-me'n un. Això em costà el conegut trasbals de la topada entre les possibilitats i els desigs, un conflicte que mai no es resol amb satisfacció completa. Ara: quan hi ha voluntat raí! Vaig adquirir un equip que no era pas dels més cars, ni de bon tros, però asseguro que d'acord amb els meus recursos no hi vaig mirar el cèntim. I ni caldria dir que el vaig idolatrar de seguida, obrint-li el cor de bat a bat.

Vam iniciar la col·laboració sota els millors auspicis. Era un company de treball formidable i jo no em cansava de ponderar les seves virtuts a tothom disposat a escoltar-me. Puc assegurar que gràcies al meu entusiasme, més d'un col·lega va accedir a la categoria d'escriptor amb processador de textos.

L'etapa bona va durar força temps, amb gran complaença meua. Però la fase dolenta em caigué al damunt com una maledicció: de cop i volta, l'ordinador començà a posar-me els accents al revés, o sigui que feia servir els greus on calia posar-hi els aguts, i viceversa. Jo sóc molt escrupulós en aquestes coses i em vaig amoïnar de veres, sense sospitar, al principi, la gravetat del que vindria després.

Un dia, mentre observava com la impressora passava en net un treball meu, vaig veure estampada, horroritzat, la paraula carinyós. "I ara!", vaig exclamar per dins i en silenci. "Com és possible que jo hagi escrit això!" Febrosament, vaig consultar els fulls manuscrits i no: jo ho havia escrit tal com pertoca. Em dominà un gran desassossec i unes ganes imperioses d'aclarir immediatament la qüestió. Vaig posar un disquet nou a l'ordinador, per lliurar-me amb frenesi a teclejar un text on hi figuraven, sense preocupacions de coherència, els mots "aniversari" i "natalici". La insubordinació de la impressora

devia venir de molt alt i molt endins, perquè fou absoluta. No c'oblidà ni una sola vegada de substituir les meves paraules pilot per un degradant "cumpleanyo".

Era molt gros i jo, aleshores, pensava més en una estranya avaria que no pas en una conspiració, tot i que vaig tenir de seguida motius per sospitar això darrer. Perquè (com tothom haurà intuït) vaig dedicar tot el que restava de matí -fins a l'hora de dinar- a picar mots genuïns que la màquina canviava invariablement per barbarismes.

A les cinc de la tarda ja feia ben bé mitja hora que m'esperava davant la botiga on m'havien venut l'ordinador. Es pot dir que vaig ajudar els dependents a alçar la cortina metàl·lica. Estic segur que l'empleat que em va atendre no entenia res de res. És més: tinc la convicció que davant les proves que jo adduïa, ell trobava sistemàticament que tenia raó la màquina i que jo era un maniàtic carregat de romanços.

-Això és cosa del representant de Madrid. Nosaltres no podem fer-hi res, perquè l'equip funciona...-em digué el subordinat.

-Però no hi ha delegació a Barcelona?

-És clar que sí. Li donaré l'adreça.

Mo la va donar i em faltà temps per anar-hi. Allí em van robre amablement, però d'aquella manera que sembla que et segueixin la veta per no discutir en va.

-Què diu que li passa? -em preguntà el tècnic que em va atendre.

-Gairebé res: em contradiu el llenguatge i va a la seva demostrant-me que no té els coneixements necessaris. Em posa barbarismes sense engaltar, com si en comptes de col·laborar em fes la traveta.

-Com per exemple?

-Sí, miri: jo (posem per cas), escriu "acomiar", i quan ho passo en net, la impressora escriu "despedir". O m'encoloma un "barco" quan jo hi volia un "vaixell"...

Li vaig fer una relació llarga i ell em va escoltar educadament, amb l'aire de complir el seu deure, però se li notava que creia molt més en el processador de textos que no pas en mi.

-I vol dir que és molt greu, tot això? -em digué al final- Jo no sóc expert en aquestes qüestions, però moltes de les paraules que vostè objecta les he vistes al diari. Pensi que els ordinadors la saben molt llarga. A vegades sembla que ens vulguin entabanar quan en realitat ens ajuden.

En casos així, confesso que tinc poca corretia. Vaig replicar amb un exabrupte i em va fer l'efecte que l'home es va sentir la dignitat ferida.

-Li prego que rellegeixi la pòlissa de garantia -em respongué, sobriament-. Comprovarà que el que vostè reclama no figura entre les avaries possibles. Però nosaltres no portem mai la contrària al client. Faci'm arribar un dels seus disquets, amb la llista dels inconvenients que hi troba. Ho enviarem a la central de Madrid i allí, si ho creuen necessari, li donaran instruccions perquè enviï el seu equip a l'Est asiàtic, perquè se'l mirin els fabricants. Ha de quèder ben entès que les

despeses de transport aniran a càrrec de vostè, és tot el que puc dir-li...

Me'n vaig anar enfutismat, perquè em sentia traïdorament foragitat de polleguera. Durant uns quants dies, el problema se'm va convertir en una obsessió i m'entestava a comentar-lo amb tothom que ce'm posava a tret, sobretot -és comprensible- amb els amics que també s'havien deixat seduir per la cibernètica. Un d'ells, que fins i tot havia seguit un curset dins l'especialitat, em va escoltar amb una gran atenció. Després, va posar-me una mà a l'espatlla i em digué:

-Tu no has sentit parlar del virus informàtic?

-Home, sí. N'he llegit alguna cosa. Per què m'ho preguntes?

-Perquè és una qüestió més greu que no sembla. Ja ha ocasionat trastorns considerables i es comença a témer el pitjor. És possible que el teu equip hagi contret la malaltia, encomanada per algú de mala fe o de resultes naturals.

-Ho veig difícil. El meu equip, des que el vaig comprar, no ha sortit mai de casa, on som fanàtics de la higiene. I jo només rebo visites de gent de confiança. Estic segur que la culpa és dels fabricants, que fan l'orni quan es tracta de salvar els seus interessos...

-No és, de bon tros, tan senzill. Ni tan sols els tècnics no en poden treure l'entrellat. En coneixes algun, tu?

-No.

-La veritat és que tampoc no et serviria de gran cosa. Van perduts. Jo he acabat en mans d'algú que, per entendre'ns, podríem qualificar de curandero...

-I ara! Què vols dir? Que també has tingut problemes?

-D'una altra mena. A mi, l'ordinador em trabucava les oracions, però vaig reaccionar com tu. El venedor se'm va treure del damunt, amb cortesia, però també amb l'amenaça soterrada de fer-me enviar tot l'equip a l'Est asiàtic. Aleshores, un conegut em va parlar del remeier que t'he dit. T'aconsejo que el vagis a veure.

Em va donar l'adreça i gí, vaig anar-hi. El curandero informàtic era un home prim i xuolat de galtes, un detall que, ara que l'esmento, m'adono que no té res a veure amb el que dèiem. Però era talment així.

L'home em va escoltar amb una correcció exquisida, sense interrompre'm ni una sola vegada. Quan vaig acabar la meua relació, va preguntar-me:

-Quan escriu en castellà també li passa?

-Només escriu en català, jo.

Va acotar el cap, com si es lliurés a una profunda reflexió. Després, va mirar-me amb fixesa i em digué:

-Aniria contra els meus principis si li donés falses esperances. Crec que vostè ha de fer un esforç de voluntat i mentalitzar-se. La preocupació ja ha pres unes dimensions mundials, empreses importants i governs poderosos afronten, a l'engrés, afliccions semblants a la que vostè experimenta en

petit. Per ara, no es coneixen els orígens de la infecció i, en conseqüència, no hi ha una terapèutica específica...

-Vol dir que és un cas perdut?

-Sempre hi ha alguna cosa a fer. Vostè, que em sembla una persona culta, deu haver sentit parlar que en el camp de la salut humana hi ha una tendència creixent a retornar a la medicina natural. Oi?

-Sí, però no hi veig la relació. No em receptarà pas que unti l'ordinador amb el suc d'herbes bosquetanes!

Somrigué, amb tanta discreció que calia fixar-s'hi molt per arribar a la conclusió que comreia. "No, home, no", em replicà. "Quan es parla de retorn a la naturalesa, la cosa no es limita pas als herbolaris!"

-Ah, no? Doncs què he de fer?

Es va aixecar de la butaca, com si considerés acabada la visita.

-Prengui-s'ho amb calma -em digué-. Mentre procura veure venir les coses (que és el que hem de fer tots, desenganyis) torni a escriure a mà. Cregui'm. Suposo que no em negarà que s'hi havien escrit textos preciosos

No la va donar i em faltà temps per anar-hi. Allí em van robre amablement, però d'aquella manera Pere Calders que et seguia la veta per no discutir en va.

-Què diu que li passa? -em preguntà el tècnic que em va atendre.